

Մաթեմատիկայի օլիմպիադա

Հանրապետական փուլ

7-րդ դասարան

(Լուծումներ)

1. Ամուսինը վեց տարով մեծ է կնոջից: Մի անգամ նա նկատեց, որ իր տարիքի կեսը ապրել է կնոջ հետ: Դրանից 14 տարի անց կինը նկատեց, որ ամուսնու հետ ապրել է իր տարիքի երկու երրորդը: Քանի՞ տարեկան կլինեն ամուսինը և կինը այն պահին, երբ կլրանա նրանց ամուսնության 50 տարին:

Լուծում. Ենթադրենք ամուսինն այս պահին x տարեկան է, կինը կլինի՝ $x-6$ տարեկան: 14 տարի հետո ամուսինը կնոջ հետ ապրել է $\frac{x}{2} + 14$ տարի, կինը ամուսնու հետ՝ $\frac{2}{3}(x+8)$ տարի: (2 միավոր): Հավասարումը կլինի՝ $\frac{x}{2} + 14 = \frac{2}{3}(x+8)$: Լուծելով կստանանք $x = 52$, հետևաբար ամուսինն ամուսնացել է 26 տարեկան հասակում (2 միավոր): Երբ լրանա նրանց ամուսնության 50 ամյակը, ամուսինը կլինի $52+24 = 76$ տարեկան, կինը՝ 70 (1 միավոր):
Պատասխան՝ 76;70

2. Գտնել $13a^2 + b^2 + c^2 - 4ab - 6ac + b$ արտահայտության փոքրագույն արժեքը, որտեղ a -ն, b -ն և c -ն բնական թվեր են:

Լուծում. Արտահայտությունը ներկայացնենք հետևյալ տեսքով՝ $(2a-b)^2 + (3a-c)^2 + b$ (2 միավոր):

- 1) Ենթադրենք արտահայտության փոքրագույն արժեքը հավասար է մեկի: Քանի, որ $(2a-b)^2 -$ ն և $(3a-c)^2 -$ ն չեն կարող լինել բացասական, հետևաբար եթե $b = 1 \Rightarrow a = 0,5$, որը հնարավոր չէ, որովհետև $a -$ ն բնական է (2 միավոր):
- 2) Ենթադրենք արտահայտության փոքրագույն արժեքը հավասար է երկու հետևաբար $b = 2 \Rightarrow a = 1 \Rightarrow c = 3$ (1 միավոր):

Պատասխան՝ 2

3. ABC եռանկյան C անկյունը ուղիղ է: AC կողմի վրա նշված է D կետ, իսկ BD հատվածի վրա վերցված է E կետն այնպես, որ BE=AD: DE-ի և AB-ի միջնակետերում կանգնեցված ուղղահայացները հատվում են CB կողմին պատկանող P կետում: Ապացուցել, որ DE=2DC:

Հուշում. Ցանկացած եռանկյան ներքին անկյունների գումարը 180° է:

Լուծում. Դիցուք M-ը AB-ի միջնակետն է, F-ը՝ DE-ի: D;A;E կետերը միացնենք P-ին (1 միավոր): $\Delta AMP = \Delta BMP$ և $\Delta DPF = \Delta EPF$ (ըստ երկու կողմի և կազմած անկյան) հետևաբար $DP = PE$, $AP = PB$ (1 միավոր): $\Delta ADP = \Delta PEB$ (ըստ երեք կողմերի): Հետևաբար $\angle ADP = \angle PEB$, $\Rightarrow \angle PDC = \angle PEF = \angle PDF$, որպես հավասար անկյունների կից անկյուններ (2 միավոր): $\Delta DCP = \Delta DFP$ (ըստ կողմի և առընթեր երկու անկյունների): Հետևաբար $DF = CD = EF$: Այստեղից էլ ստացվում է, որ $DE = 2DC$: (1 միավոր):

4. Բնական թվի սեփական բաժանարար ասելով կհասկանանք մեկից և իրենից բացի մնացած բաժանարարները (օր. 6-ի սեփական բաժանարարներն են 2-ը և 3-ը, 7-ը չունի սեփական բաժանարար): 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9 թվերից յուրաքանչյուրը ներկում ենք տրված երեք գույներից որևէ մեկով, այնպես, որ յուրաքանչյուր թվի գույնը տարբերվի սեփական բաժանարարի գույնից: Ներկելու քանի՞ տարբերակ կա:

Լուծում. Քանի որ 5-ը և 7-ը չունեն սեփական բաժանարար, հետևաբար նրանց ներկելու հնարավորությունների քանակը հավասար է $3 \cdot 3 = 9$ (1 միավոր): 2-ը, 4-ը և 8-ը ներկելու համար անհրաժեշտ կլինի $3 \cdot 2 \cdot 1 = 6$ տարբերակ (1 միավոր): Քանի որ 2-ը և 3-ը 6-ի սեփական բաժանարարներ են, իսկ 6-ը և 9-ը կարող ենք ներկել նույն գույնով, հետևաբար 3-ի, 6-ի և 9-ի ներկելու հնարավորությունները կլինեն $2 \cdot 2 = 4$ (2 միավոր): Վերջնական պատասխանի ձևավորումը $9 \cdot 6 \cdot 8 = 432$ (1 միավոր):

Որպես այլ լուծում կարելի է ընդունել հետևյալ դեկարտյան արտադրյալը՝

$$3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 = 432 \text{ (տես նկար դիագրաման)}$$

5	7	2	4	8	6	9	3
3	3	3	2	1	2	2	2